

názory & vzdělávání

Wilfried
Martens Centre
for European Studies

„Podle Eurostatu udělila EU27 v roce 2019 status ochrany 295 800 žadatelům o azyl. Ve srovnání s rokem 2018 (316 200) byl celkový počet osob, kterým byl přiznán status ochrany, snížen o 6 %. EU navíc v roce 2019 přijala 21 200 přesídlených uprchlíků“.

Migrace - přehled za květen 2020

Vít Novotný

(Pozn.: přeloženo z anglického originálu a některé části jsou zkráceny; informace v přehledu pocházejí z drtivé většiny z veřejných zdrojů, autor je pouze kategorizuje).

OBSAH

KRIZE PÁTRACÍCH A ZÁCHRANNÝCH AKCÍ VE STŘEDOZEMNÍM MOŘÍ.....	3
Incidenty týkající se Libye a Malty.....	3
Incidenty týkající se Libye, Malty a Itálie.....	4
HRANIČNÍ KRIZE EU-TURECKO	4
NELEGÁLNÍ MIGRACE A ŘÍZENÍ HRANIC.....	5
Maďarské tranzitní zóny a azylová politika.....	5
AZYL.....	5
Řecko.....	6
EASO.....	6
NEVLÁDNÍ ORGANIZACE/DOBROVOLNÍCI A MIGRACE	7
PRACOVNÍ MIGRACE (EU i mimo EU).....	7
SCHENGEN, LETNÍ DOVOLENÉ.....	7
KOMISE NAVRHLA ZRUŠENÍ VE TŘECH FÁZÍCH	8
NOVÝ PAKT O MIGRACI A AZYLU	9
SPOJENÉ KRÁLOVSTVÍ	9

KRIZE PÁTRACÍCH A ZÁCHRANNÝCH AKCÍ VE STŘEDOZEMNÍM MOŘI

Ve Středozemním moři se odehrává bezprecedentní krize pátracích a záchranných akcí. Malta zcela uzavřela své přístavy a letiště, nejen pro turisty, ale také pro nelegální migranty. Itálie oznámila přísnější zákaz vylodění migrantů, který se týká pouze těch, kteří byli zachráněni plavidly plujícími pod cizí vlajkou mimo italskou pátrací a záchrannou zónu.

7. dubna Itálie oznámila, že kvůli opatřením souvisejícím s pandemií italské přístavy nesplňují nezbytné požadavky pro klasifikaci a definici místa bezpečnosti v souladu s Hamburskou úmluvou. Podobná opatření byla přijata maltskou vládou 10. dubna.

Maltský premiér Robert Abela se přihlásil ke koordinaci soukromých lodí, které během Velikonoc vrátily migranty do Libye. Adela uvedl: „Došlo k záchraně migrantů. Pokud by to maltská vláda nekoordinovala, desítky lidí by zahynuly, protože letadlo agentury Frontex jen proletělo nad jejich hlavami a pokračovalo dál.“

20. května si maltská vláda stěžovala na masivní nárůst nelegální migrace z Libye a na nedostatek ochoty jiných vlád EU přijmout migranty. Od ledna se Portugalsko zavázalo přijmout 6 migrantů a Francie 30.

Do ostatních členských států EU bylo „od roku 2005 přesídleno pouze 8 % migrantů. Stojí za zmínku, že Spojené státy vzaly od roku 2005 dvakrát tolik, kolik je celkový závazek 27 členských států EU. V reakci na skutečnost, že jen velmi málo vlád EU nabídlo pomoc v otázce nelegálních migrantů, maltská vláda uvedla, že by vetovala rozhodnutí o operaci Irini, která se týká výdajů na vylodění migrantů, odklonění plavidel od přístavů a zavádění dronů do praxe.

Malta rovněž uvedla, že by z takových operací stáhla své zaměstnance. Hlavním cílem námořní a letecké mise Irini ve Středomoří je sledovat zbrojní embargo OSN na Libyi. Kritici tvrdí, že Irini brání v dodávkách tureckých zbraní vládě uznané OSN v Tripolisu ve prospěch Khalify Haftara.

IOM a UNHCR vyzvaly „Maltu a další evropské státy, aby urychleně vyřešily situaci 160 zachráněných migrantů a uprchlíků, kteří zůstávají na moři na palubách dvou lodí“.

INCIDENTY TÝKAJÍCÍ SE LIBYE A MALTY

Na konci dubna bylo zachráněno 57 migrantů soukromým rybářským plavidlem, které si pronajala maltská vláda. Vládní zdroje uvedly, že ozbrojené síly Malty koordinovaly záchranné akce na konci dubna a migranti byli převedeni na Evropu II, loď vlastněnou

společností Captain Morgan, která je ukotvena těsně mimo teritoriální vody. "Migranti budou na palubě lodi v bezpečí, dokud nebude nalezeno evropské řešení problému," uvedl zdroj vlády a dodal, že to byla jediná možnost, kterou Malta měla.

8. května Evropská rada pro uprchlíky a vyhnanství uvedla, že v důsledku současné maltské politiky bylo na dvou turistických lodích Captain Morgan (Evropa II a Atlantis) umístěno celkem 135 lidí zachráněných maltskými silami. 23. května Malta zachránila dalších 140 migrantů v maltské oblasti SAR a převezla je na jednu z turistických lodí. Vláda uvedla, že migranti zůstanou na moři, dokud nebudou lidé na palubě přemístěni do jiných evropských států.

INCIDENTY TÝKAJÍCÍ SE LIBYE, MALTY A ITÁLIE

Samotný incident se odehrál 4. května, německá nákladní loď na výzvu Malty vyzvedla 79 migrantů z malé dřevěné lodi v maltské zóně SAR. Přistát u maltských břehů s migranty na palubě ale nemohla, protože přístavy země jsou stále uzavřeny.

INCIDENTY TÝKAJÍCÍ SE TUNISKA

Během května tuniská pobřežní hlídka zmařila desítky pašeráckých pokusů o vyslání migrantů do Itálie. Poté, co je v Tunisku vylodili, byly stovky z nich zadrženy, včetně Tunisů i občanů subsaharských zemí.

HRANIČNÍ KRIZE EU-TURECKO

Po krizi na řecko-turecké hranici v březnu, kdy turecké úřady vybízely tisíce migrantů, aby přešli do Evropy, zesílilo Řecko pobřežní hlídky.

V současné době existují na řecké straně obavy z možné další vlny migrantů, kteří budou chtít překročit hranici po moři. Řecké pobřežní strážní se podařilo zabránit 17 pokusům o pašování plavidel na řecké ostrovy. Agentura Frontex posílila svou přítomnost za hranicí a poskytla leteckou a námořní podporu. Očekává se, že na této úrovni zůstane až do začátku července, a to kvůli obavám z nárůstu počátkem léta, kdy už bude zmírněno omezení pohybu kvůli pandemii.

Podle Daily Sabah turecké ministerstvo vnitra přišlo s informací, že řecká pobřežní hlídka táhla člun se 48 migranty z „řecké strany“ zpět k Turecku.

8. května řecký deník Kathimerini uvedl, že do oblasti Evros bylo posláno dalších 262 řeckých policistů. Řecká vláda rovněž oznámila, že přijme další opatření k posílení své pozemní hranice s Tureckem. Dokončilo by se tak rozšíření plotu na jižní část řeky Evros, aby se zabránilo migrantům v přechodu do EU. Guardian v této souvislosti uvedl, že Ankara zpochybňuje půdu, na které Atény chtějí prodloužit 12,5 km dlouhý žiletkový plot.

Více než 100 poslanců Evropského parlamentu vyzvalo Evropskou komisi, aby prošetřila údajné střelby na řecko-turecké hranici během březnové hraniční krize.

NELEGÁLNÍ MIGRACE A ŘÍZENÍ HRANIC

Agentura Frontex předložila předběžné statistiky nelegální migrace za období od ledna do března 2020. Celkový počet nelegálního překročení hranic za první čtvrtletí dosáhl 24 500, což je o 26 % více než ve stejném období v roce 2019.

Od prosince na hranici mezi Španělskem a Marokem španělské úřady odstraňují žiletky z hraničního oplocení v Ceutě a Melille, aby splnily sliby „humanitární migrační politiky“ socialistické vlády. Na druhou stranu španělský velvyslanec Fernando Grande-Marlaska (PES) oznámil, že zvýší výšku plotů o 30 %.

Marocké úřady začaly instalovat žiletkový drát podél svého hraničního plotu s Ceutou.

MAĎARSKÉ TRANZITNÍ ZÓNY A AZYLOVÁ POLITIKA

Na základě rozhodnutí Evropského soudního dvora ze dne 14. května Maďarsko uzavřelo své dvě silně střežené „tranzitní zóny“ na srbské hranici. Podle agentury Reuters bylo přibližně 300 migrantů převedeno do „přijímacích středisek pro přijímání migrantů“ financovaných EU. Zde mají přístup k internetu, mohou přijít a odejít na několik hodin denně, ale musí se přihlásit každých 24 hodin.

Podle oficiálních vládních webových stránek premiér Orbán uvedl, že „bruselské rozhodnutí týkající se tranzitního pásma je nebezpečným rozhodnutím nejen pro Maďarsko, ale pro celou Evropu. Se zrušením tranzitního pásma budou muset [žadatelé o azyl] čekat mimo zemi na rozhodnutí, které bude přijato někdy v budoucnosti. Žadatelé o azyl mohou podat své žádosti na velvyslanectví v Bělehradě a čekat za maďarskými hranicemi. To je určitě horší pro migranty, ale pokud to Brusel chtěl, tak ať to má. Rozhodnutí vycházející z Bruselu nejsou žádným překvapením, vzhledem k tomu, že za byrokraty v Bruselu stojí George Soros. Potřebují migrační krizi, protože pokud se vlády dostanou do potíží, pak budou potřebovat peníze a půjčují si je. Je to nástroj, který drancuje země, a George Soros je jeho velmistrem“.

AZYL

Podle Eurostatu udělila EU27 v roce 2019 status ochrany 295 800 žadatelům o azyl. Ve srovnání s rokem 2018 (316 200) byl celkový počet osob, kterým byl přiznán status ochrany, snížen o 6 %. EU navíc v roce 2019 přijala 21 200 přesídlených uprchlíků.

Celkový počet žadatelů o azyl, kterým byla v roce 2019 nakonec poskytnuta v EU ochrana, představoval 141 100 přiznání postavení uprchlíka (48 % všech pozitivních rozhodnutí), 82 100 přiznání podpůrné ochrany (28 %) a 72 700 přiznání humanitární ochrany (25 %).

Největší skupinou příjemců statusu ochrany v EU v roce 2019 zůstali Syřané (78 600, což je 27 % z celkového počtu osob, kterým byl přiznán status ochrany v EU), následovali Afghánci (40 000, 14 %) a Venezuelané (37 500, 13 %). Počet Venezuelanů vzrostl v roce 2019 téměř 40krát ve srovnání s rokem 2018.

Nejvyšší počet osob, kterým byl přiznán status ochrany, byl zaznamenán v Německu (116 200, což je 39 % všech kladných rozhodnutí), před Francií (42 100, 14 %), Španělskem (38 500, 13 %) a Itálií (31 000, 10 %). Tyto čtyři členské státy vydaly dohromady více než tři čtvrtiny všech pozitivních rozhodnutí vydaných v EU.

ŘECKO

Migranti, kteří měli být posláni zpět do Turecka, museli zůstat ve dvou pevninských táborech pro migranty v Řecku. V březnu totiž Řecko přijalo nouzové nařízení, které bránilo nelegálním migrantům, kteří přišli do země, žádat o azyl. Migranti tak byli automaticky zadržováni. Azylové služby však byly v celé zemi kvůli pandemii COVID-19 zcela pozastaveny do 15. května. Od března nedošlo k žádným návratům do Turecka - readmisní postupy byly pozastaveny „na dobu neurčitou“.

S pomocí Evropské komise řecká vláda pokračovala v převádění migrantů z ostrovů na pevninu.

Řecký ministr pro migraci a azyl Giorgos Koumoutsakos oznámil, že 750 žadatelů o azyl bude přemístěno do Francie. Mezi 750 lidmi, kteří mají být přesídleni, je 350 nezletilých bez doprovodu, z nichž první skupina by měla v červenci opustit Řecko.

Zdroje řecké vlády uvedly, že mezi migranty a uprchlíky, kteří byli drženi v karanténě v dočasném zařízení zřízeném v Megala Therma v severním Lesbosu, byly zjištěny nejméně čtyři potvrzené případy koronaviru.

EASO

Evropský podpůrný úřad pro otázky azylu (EASO) vydal doporučení poskytující praktické pokyny pro provádění dálkových rozhovorů pro mezinárodní ochranu.

EASO také vydal zprávu pro členy výboru LIBE Evropského parlamentu, ve které uvádí, že agentura v současné době vysílá důstojníky do Řecka, Itálie, na Kypr a na Maltu. Úřad EASO rovněž poskytuje školení členským státům o dálkovém osobním azylovém pohovoru. Zpráva upozorňuje, že navzdory prudkému poklesu žádostí o

azyl v důsledku pandemie by se ve střednědobém horizontu mohly žádosti rychle zvýšit.

NEVLÁDNÍ ORGANIZACE/DOBROVOLNÍCI A MIGRACE

Francouzský soud rozhodl, že lidé nemohou být stíháni za „zločiny solidarity“. Podle Al Jazeera pomohl francouzský pěstitel oliv Cedric Herrou asi 200 migrantům překročit hranici z Itálie. Byl také usvědčen z úkrytu asi 50 Eritrejců v nepoužívané železniční budově. V srpnu 2017 dostal čtyřměsíční podmíněný trest. V prosinci 2018 francouzský konečný odvolací soud (Cour de Cassation) zrušil předchozí rozhodnutí a věc vrátil odvolacímu soudu ve městě Lyon, který dne 13. května zrušil veškeré obvinění. Francouzská ústavní rada, která k této záležitosti zaujala stanovisko, uvedla, že Herrouho činy nejsou zločinem podle „principu bratrství“, jak je zakotveno ve francouzském hesle „Svoboda, rovnost, bratrství“.

Jak uvádí deník Kathimerini, tři nevládní organizace, které nabízejí podporu uprchlíkům a migrantům, vyšetřuje řecká policie kvůli špatnému hospodaření a financování.

PRACOVNÍ MIGRACE (EU I MIMO EU)

Boj proti koronaviru odhalil, jaký význam mají v mnoha oblastech pracovníci, kteří migrují v rámci EU. 13 % všech klíčových pracovníků EU jsou migranti z EU a mimo EU. „Klíčovými pracovníky“, pokud jde o reakci EU na koronavirus, jsou mimo jiné pedagogičtí odborníci, kvalifikovaní zemědělní pracovníci, odborní pracovníci v oblasti vědy a techniky, pracovníci v oblasti pečovatelské a úklidu. Podíl migrujících pracovníků - zejména migrantů mimo EU – je obzvláště vysoký v klíčových pracovních oblastech s nízkou kvalifikací.

Přijetím nové vyhlášky ze dne 13. května se italská vláda rozhodla udělit povolení k pobytu a práci asi 200 000 neregistrovaným migrantům, pečovatelům v domácnostech. Povolení bude platné po dobu šesti měsíců a bude se řídit zvláštními pravidly. Cílem je i omezit zločinecké sítě nabízející práci na černo.

Podle Institutu pro migrační politiku současná situace odhalila vykořisťovatelské praktiky některých zaměstnavatelů pro sezónní práce a oblast pečovatelské péče.

Současná situace také potvrdila, že pracovní trh v západním jádru EU je závislý na pracovnících z východu.

SCHENGEN, LETNÍ DOVOLENÉ

Volný pohyb v Evropě, který tvoří 22 zemí EU plus Norsko, Island, Švýcarsko a Lichtenštejnsko, utrpěl téměř smrtelné rány, když většina členských zemí obnovila

hraniční kontroly ve snaze zpomalit šíření koronaviru. To je podle schengenských pravidel povoleno, pokud země čelí „vážné hrozbě pro veřejný pořádek nebo vnitřní bezpečnost“. Problém nastal v okamžiku, kdy nebylo jasné, kdy budou omezení rušena a v tom, že každá země si to řešila po svém.

Když se pak ministři vnitra EU sešli 28. dubna, dospěli k závěru, že vnitřní hranice Schengenu by se měly koordinovaným způsobem znovu otevírat. "Hranice by se mohly postupně znovu otevírat, počínaje hraničními oblastmi se zaznamenaným poklesem případů COVID-19."

Dne 8. května vyzvala Evropská komise po konzultacích s vnitrostátními ministry vnitra členské státy schengenského prostoru a přidružené státy schengenského prostoru, aby prodloužily dočasné omezení na jiné než podstatné cesty do EU o dalších 30 dnů, a to do 15. června. Dále bude nutné začít postupně odstraňovat kontroly na vnitřních hranicích koordinovaným způsobem, než bude možné uvolnit omezení na vnějších hranicích v další fázi.

Komise vyzvala členské státy, aby se zapojily do procesu opětovného otevření neomezeného přeshraničního pohybu v rámci Unie na základě 3 kritérií:

- 1) epidemiologické, zejména se zaměřením na oblasti, kde se situace zlepšuje, na základě regionální mapy vypracované Evropským střediskem pro prevenci a kontrolu nemocí;
- (2) schopnost aplikovat ochranná opatření (např. hygiena, dostatečný odstup) po celou cestu, včetně hraničních přechodů a;
- (3) ekonomické a sociální aspekty, upřednostňování přeshraničního pohybu v klíčových oblastech zdravotnictví, sociální a hospodářské činnosti.

Pokud dojde ke zrušení omezení mezi dvěma regiony, mělo by být stejné zacházení rozšířeno na všechny regiony v Evropě, kde je zdravotní situace srovnatelná. Zásada nediskriminace musí být dodržena: pokud se členský stát rozhodne zrušit svá omezení pohybu do a z jiného členského státu nebo pokud jde o regiony nebo oblasti některého z těchto členských států, musí to platit bez diskriminace ve všech zemích EU.

KOMISE NAVRHLA ZRUŠENÍ VE TŘECH FÁZÍCH

Chorvatský premiér Andrej Plenković uvedl, že pokud Brusel není schopen zajistit jasná pravidla, jak bude fungovat schengen, Chorvatsko si to bude řešit samo bilaterálně.

Rakousko a Česko chtějí uzavřít dvoustranné dohody se sousedními zeměmi, jako je Německo, aby turistům umožnili vstup do země během léta. Samostatně server Politico uvedl, že Chorvatsko a Česko diskutovaly o možnosti vytvoření leteckého koridoru, který by Čechům umožnil dovolenou v Chorvatsku.

Naproti tomu italský premiér Giuseppe Conte uvedl, že je proti dvoustranným dohodám o cestovním ruchu. "To by znamenalo zničení vnitřního trhu."

Austrálie, Rakousko, Izrael, Česko, Dánsko, Řecko a Nový Zéland vytvořily alianci, aby letos v létě mohly znovu otevřít hranice mezi sebou, informoval Wall Street Journal.

Dne 18. května se setkali ministři zahraničí Německa, Rakouska, Slovinska, Chorvatska, Bulharska, Řecka, Kypru, Itálie, Španělska, Portugalska a Malty, aby koordinovali postupné uvolňování cestovních omezení a diskutovali o znovuotevření schengenských hranic. Dohodli se na „cestovní mapě“, jak udělat letní dovolenou v Evropě

NOVÝ PAKT O MIGRACI A AZYLU

Podle euobserveru má Evropská komise někdy v červnu zveřejnit nový Pakt o migraci a azylu. Komisařka Ylva Johanssonová uvedla, že „nejspornější aspekty azylu v novém paktu se ještě musí vyřešit“. Patří mezi ně otázky týkající se distribuce přicházejících žadatelů o azyl. Také zmínila legální cesty do Evropy a vznesla myšlenku, aby nevládní organizace nebo místní komunity sponzorovaly uprchlíky jako součást širšího programu přesídlení. „Každý rok do Evropské unie přichází pravidelně jeden až půl milionu migrantů, a to je to, co bychom měli posílit,“ řekla a ve srovnání s tím poznamenala, že přibližně 200 000 osob přichází nelegálně.

SPOJENÉ KRÁLOVSTVÍ

Migrace do Velké Británie ze zemí mimo EU vzrostla na nejvyšší úroveň za 45 let. Čísla za rok 2019 ukazují, že do Spojeného království odhadem přišlo ze zemí mimo EU o 282 000 více občanů, než tomu bylo v roce 2019, což je nejvyšší číslo od roku 1975, kdy se tato statistika vede. Hlavní podíl na tom má nárůst studentů z Číny a Indie. Naproti tomu počet lidí přicházejících ze zemí EU „neustále klesá“.

názory & vzdělávání

Wilfried
Martens Centre
for European Studies

O autorovi:

Vít Novotný je vedoucí výzkumný pracovník a expert na migraci v Centru pro Evropská studia Wilfrieda Martense (WMCES).

Ke stažení dostupné na: <http://www.top-az.eu/ke-stazeni>

TOPAZ ani WMCES nenesou žádnou odpovědnost za fakta či názory vyjádřené v tomto textu. Publikované názory nutně nesdílí TOPAZ ani WMCES. Zodpovědnost za výběr zpráv a statí leží na autorovi.